

Kaitseministeerium

Meie 12 .märts 2026 nr. 1-9/35

Sakala 1, 15094 Tallinn

kantselei@kaitseministeerium.ee

Kriitilised haloonid

Austatud Miiko Peris

Eesti Keskkonnauuringute Keskus OÜ pöördub Kliimaministeeriumi ülesandel taas Kaitseministeeriumi poole, et koondada kokku kaitseotstarbeliste rakenduste haloonide kasutamise andmed.

Haloonid on kõrge osoonikihti kahandava potentsiaaliga ained, mille kasutus on lubatud vaid erandjuhtumitel (s.h kaitseotstarbel). Haloonide kriitilise tähtsusega kasutusotstarbe nõuded on kehtestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2024/590 artiklis 9.

Haloonide kriitiliste kasutuste tähtajad on kehtestatud kõnealuse määruse lisas V.

Soovime teada haloonide koguseid 31.12.2025 seisuga, mis paiknevad järgnevatel kasutusaladel.

1. Sõjaväe pealveelaevad

Palume esitada uuendatud ülevaade, kui palju millist tüüpi halooni kasutatakse sõjaväe pealveelaevadel (nt 3 kg halooni 1301).

Kas laevadelt halooni asendamise plaan aastatel 2026-2028 on endiselt kavas?

Määruses (EL) 2024/590 on sõjaväe pealveelaevadelt halooni mahamonteerimise tähtajad alljärgnevad:

- Tavaliselt mehitatud mootoriruumide kaitseks, paiksed süsteemid – 2040
- Tavaliselt mehitamata meeskonnaruumide kaitseks, paiksed süsteemid – 2035
- Tavaliselt mehitatud elektriruumide kaitseks, paiksed süsteemid - 2030

2. Tankid ja soomukid

Kui palju ja millist tüüpi haloone paikneb tankides ja soomukites?

Sellel kasutuslal on mahamonteerimise tähtaeg mootoriruumide kaitseks 2035 ja meeskonnaruumide kaitseks 2040.

3. Õhusõidukid

Palume esitada uuendatud ülevaade, kui palju millist tüüpi halooni kasutatakse all-loetletud kasutuseladel (nt 3 kg halooni 1301)

- Tavaliselt mehitamata lastiruumide kaitseks – paiksed süsteemid
- Kabiinide ja meeskonnaruumide kaitseks – käsitulekustutid*
- Mootorigondlite ja abijõuallikate kaitseks – paiksed süsteemid
- Kütusepaakide tuleohutuks muutmiseks – paiksed süsteemid
- Kuivruumide kaitseks – paiksed süsteemid.

* Tuletame meelde, et määruse (EL) 2024/590 lisa V kohaselt oli õhusõidukite kabiinide ja meeskonnaruumide kaitseks kasutatavate haloonpõhiste käsitulekustutite (haloon 1211 ja haloon 2402) kasutamise lõpptähtaeg 31. detsember 2025.

Muudel õhusõidukite kasutuseladel on haloonide mahamonteerimise tähtaeg 31. jaanuar 2040.

Samuti palume teada anda, kas 31.12.2025. a seisuga esines punktide 1-3 nimetatud kasutuseladel lekkeid ning kui suur on haloonide laovarude (kui see on olemas).

Ootame andmeid hiljemalt **31. maiks 2026.a.**

Andmeid kasutatakse Eesti riikliku kriitiliste haloonide aruande koostamiseks Euroopa Komisjonile.

Haloonide asendusainete kohta leiab informatsiooni:

<https://ozone.unep.org/system/files/documents/TEAP-May2025-Progress-Report-vol1.pdf>

Haloonide teemat on käsitletud 3. peatükis, lk 17.

Lisame kirjale ka osoonikihti kahandavate ainete Montreali protokolli tuletoorjegaaside tehniliste valikute komitee (*Fire Suppression Technical Options Committee*) viimase detailse aruande aastast 2022, kus saab infot tuletoorje asendusgaaside kohta ka militaarkasutuseks.

Ühtlasi soovime Teid jätkuvalt informeerida, et Eesti Keskkonnauuringute Keskus peab Kliimaministeeriumi ülesandel Tallinnas, Suur Sõjamäe 34 Eesti riiklikku osoonikihti kahandavate ainete ja fluoritud kasvuhoonegaaside käitlemiskeskust, kus hoiustatakse muu hulgas ka Eesti kriitilisteks kasutusteks mõeldud haloone.

Käitluskeskuse võimaluste kohta saab täpsemalt lugeda veebilehel: <http://www.klab.ee/o3/osooniburoo/kaitluskeskus/>. Kui Teie haldusallas peaks tekkima vajadus haloone või külmaaineid ära anda, puhastada või kriitilisteks kasutusteks asendada, siis võib julgesti meie käitluskeskuse poole pöörduda (Kontakt: Tanel Talva, tel 521 6876, tanel.talva@klab.ee).

Samuti võib Eesti Keskkonnauuringute Keskuse poole pöörduda külmutus-, kliimaseadmete, soojuspumpade ja tulekustutusega seotud küsimustes. Nõustame kehtivate keskkonnanõuete osas Kliimaministeeriumiga sõlmitud lepingu alusel.

Küsimuste tekkides palume ühendust võtta Eesti Keskkonnauuringute Keskuse õhukvaliteedi- ja kliimaosakonna vanemspetsialisti Ene Kriisiga (tel 56635620, e-post ene.kriis@klab.ee).

Edaspidist head koostööd soovides

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Margus Kört
Juhatuse esimees
Tel 6112900

Lisa:

Montreali protokolli tuletõrjegaaside tehniliste valikute komitee viimane aruanne (2022)

Ene Kriis 372 56635620
ene.kriis@klab.ee